

vexilologie

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU PŘI OKD PRAHA 3
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

63

Ing. Jaroslav Martykán - RNDr. František Pícha

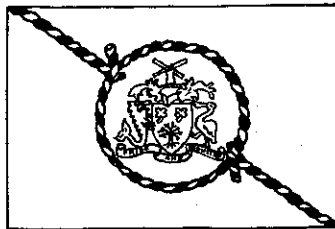
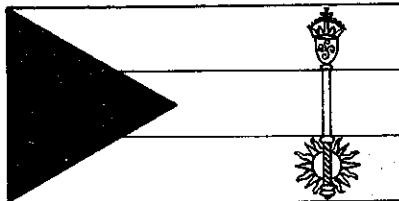
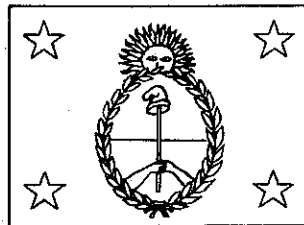
VLAJKY NEJVYŠŠÍCH PŘEDSTAVITELŮ STÁTŮ SVĚTA

ČÁST IV - AMERIKA

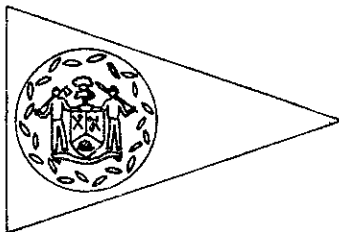
ARGENTINA - prezidentskou vlajku tvoří sytě modrý list o poměru stran 3:4 se státním znakem uprostřed a bílou pěticípou hvězdou v každém rohu a cípu listu. Na souši používá argentinský prezident výhradně národní vlajku /FW, s. 91; P, s. 262/.

BAHAMY - vlajka generálního guvernéra je od 10. 7. 1973 standardního vzoru a na zlaté stuze nese nápis COMMONWEALTH OF THE BAHAMAS. Předseda vlády používá od 27. 3. 1973 jako svůj symbol státní vlajku doplněnou ve vlajkové části o obrádek parlamentární žezlo střídavých barev, pod jehož rukověť je ve spodním pruhu podloženo zlaté slunce /WUFAN, s. 27; FW, s. 100; FB XV:2-3, s. 84-85/.

BARBADOS - vlajka generálního guvernéra je standardního vzoru s výjimkou poměru stran, který byl upraven na 3:4, a na zlaté stuze nese nápis BARBADOS. Vlajku předsedy vlády tvoří list o poměru stran 2:3 pokosem rozdělený na horní zlaté a dolní modré pole, která jsou oddělena stejně jako bílé kruhové

pole uprostřed spletenou černobílou stuhou. Uprostřed kruhového pole je státní znak /WUFAN, s. 30; FW, s. 101; Talocci, M.: Guide to the flags of the world. London 1982, s. 210 uvádí modré pole nad zlatým/.

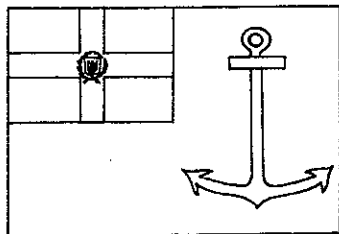

BELIZE - vlajka generálního guvernéra je standardního vzoru s nápisem BELIZE na zlaté stuze. Předseda vlády užívá trojúhelníkové vlajky o poměru stran 2:3 s bílým diskem, který nese státní znak země zavnutý do věnce z 22 zelených lístků. Obě vlajky se používají od vyhlášení nezávislosti země v r. 1981 /WUFAN, s.33/.

BOLÍVIE - od r. 1865 používá prezident jako svůj emblém státní vlajku se znakem uprostřed žlutého pruhu /P, s. 262/.

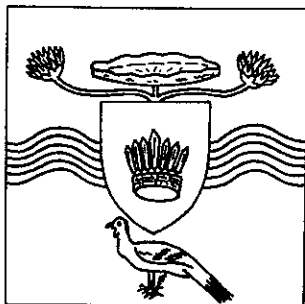
BRAZÍLIE - vlajkou prezidenta je list o poměru stran 2:3 se státním znakem uprostřed, jehož zelená barva byla odvozena z portugalských barev. Vlajka byla zřízena v r. 1889, současná verze platí od úpravy státního znaku v r. 1968 /FW, s. 92/.

DOMINIKA - prezidentskou vlajku tvoří zelený list o poměru stran 1:2 s vyobrazením státního znaku, který byl přijat 21. července 1961, uprostřed. Vlajka byla zavedena v r. 1978 /WUFAN, s. 73/.

DOMINIKÁNSKÁ REPUBLIKA - vlajkou prezidenta je bílý list o poměru stran 2:3, který nese v kantonu státní vlajku se znakem a ve vlající polovině žlutou kotvu. Obdobně jako v případě Argentiny používá se prezidentská vlajka patrně pouze na moři /FW, s. 104; FuW, s. 68/.

EKVÁDOR - prezident používá od roku 1845 státní vlajku zároveň jako svou vlajku /P, s. 259/.

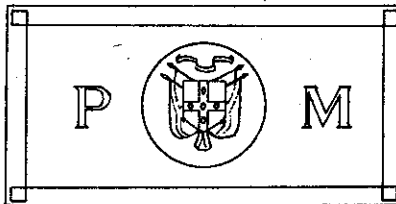

GUAYANA - prezidentskou vlajkou je čtvercová znaková vlajka odvozená od štítu ze státního znaku, doplněná zeleným štítem s pérovní korunou domorodých indiánských náčelníků "kasiků" uprostřed. Štít symbolizuje suverenitu držitele vlajky, která byla přijata po vyhlášení republikánského zřízení v roce 1970. Na bílém listu je nahoře ze štítu vyrůstající leknín Victoria regia, dole pak bažant canje; tři vodorovné zvlněné modré pruhy uprostřed listu připomínají životodárnou vodu /FW, s. 96/.

CHILE - emblémem prezidenta je státní vlajka doplněná uprostřed státním znakem, ze kterého je občas stuha s motem vypou-

štěna. Prezidentská vlajka byla zavedena podle návrhu prezidenta José Ignacia Zentena v roce 1834 /FW, s. 93/.

JAMAJKA - vlajka generálního guvernéra je standardního vzoru s modrým nápisem JAMAICA na zlaté stuze. Předseda vlády používá vlastní vlajku, kterou tvoří modrý list o poměru 1:2 se štítem ze státního znaku v bílém disku uprostřed.

Štít je doplněn dvěma jamajskými vlajkami po každé straně a dvakrát přeloženou červenou stuhou s modrým nápisem PRIME MINISTER JAMAICA. Po stranách disku jsou na modrém listu, který je lemován ornamentální ažúrou, bílá písmena P a M za anglické Prime Minister - předseda vlády /FW, s. 102/.

KANADA - v r. 1981 se Kanada odklonila od standardní podoby vlajky generálního guvernéra a zavedla modrý list o poměru stran 2:3 s klenotem ze státního znaku Kanady - zlatý dopředu hledící anglický lev na bílo-červené točenici třímající v pravé tlapě červený zlatě lemovaný javorový list; lev je korunován imperiální korunou

/publikace státního sekretariátu Kanady Les armoiries, drapeaux et emblèmes du Canada, Hull, Québec 1981, s. 96 a 97/. KOLUMBIE - prezidentská vlajka je odvozena ze státní, jejíž poměr stran byl změněn na 3:5. Uprostřed nese na bílém disku se širokým červeným okrajem dotýkajícím se spodního červeného pruhu státní znak. V horní části tohoto okraje je někdy zlatý opis REPÚBLICA DE COLOMBIA /FW, s. 94/.

KOSTARIKA - přestože to není nikde výslovně uváděno, domníváme se, že prezident užívá státní vlajku se znakem, která je označována jako vládní služební vlajka /JL, s. 50/.

KUBA - třebaže funkce prezidenta republiky byla r. 1976 zrušena, používá se pro označení předsedy Státní rady jako titulární hlavy státu dosavadní prezidentská vlajka - světle modrý list o poměru stran 1:1 se státním znakem uprostřed a šesti bílými hvězdami /FW, s. 103/.

MEXIKO - státní vlajka úředně potvrzená zákonem ze 16. 9. 1968 plní podle článku 30 zároveň funkci vlajky prezidenta Spojených států mexických /FB VIII:2, s. 43/.

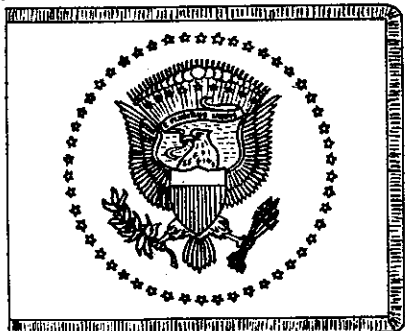
PARAGUAY - emblémem prezidenta je modrý list o poměru stran 1:2 se státním znakem uprostřed, ze kterého se při použití na prezidentské vlajce vypouští opis REPUBLICA DEL PARAGUAY. V rozích listu jsou čtyři žluté hvězdy podle vzoru americké prezidentské standardy z let 1916-1945 /FW, s. 97/.

PERU - prezidentskou vlajku, která byla přijata v r. 1947, tvoří bílý list o poměru stran 2:3 se státním znakem uprostřed a čtyřmi zlatými slunci /2+2/ pod sebou v žerďové a vlající části. Slunce symbolizuje osvoboditele země a známého argentinského vlastence generála José de San Martína, který je v r. 1825 určil za emblém nové republiky /P, s. 258/.

SALVÁDOR - jako svého emblému používá prezident republiky státní vlajku se znakem, jak bylo potvrzeno 27. září 1972 /P, s. 251/.

SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ - vlajkou prezidenta je tmavomodrý list o poměru stran 26:33 s vyobrazením pečeti prezidenta USA v barvách státního znaku uprostřed, kolem kruh padesáti malých bílých pěticípých hvězd - za každý členský stát Unie jedna. Při horním, vlajícím a dolním okraji jsou zlaté třásně. Standarda prezidenta byla zavedena 9. 8. 1882 v podobě státního znaku na modrém listu, dne 29. 5. 1916 přidal prezident Wilson na doporučení Franklina D. Roosevelta a Byrona McCandlessa do každého rohu listu po bílé hvězdě. Současná podoba je z 25. 10. 1945 s dosud poslední změnou dne 4. 7. 1960, kdy byla přidána padesátá hvězda /Smith, W.: The Flag Book of the United States, New York 1975, s. 232 a 241;

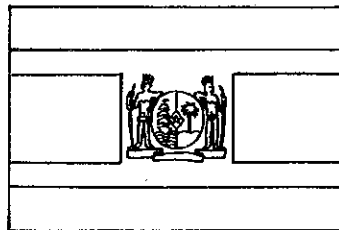

Quaife, M.M., Weig, M.J., Appleman, R.E.: The History of the United States Flag, New York 1961, s. 126, 129-131/.

SVATÁ LUCIE - vlajka generálního guvernéra má standardní podobu, na zlaté stuze nese modrý nápis SAINT LUCIA. Byla přijata v r. 1979 /WUFAN, s. 188; FB XVIII:3, s. 77/.

SVATÝ VINCENC A GRENADINY - vlajka generálního guvernéra, na jejíž existenci upozorňuje FB XIX:1, s. 3, je zřejmě standardního vzoru, nápis asi ST. VINCENT AND THE GRENADINES. Přesné údaje nejsou k dispozici.

SURINAM -prezidentská vlajka z r. 1975 je odvozena od státní vlajky, na kterou je na místo zlaté hvězdy uprostřed červeného pruhu položeno bílé čtvercové pole se státním znakem /FB XIV:4, s. 94/.

TRINIDAD A TOBAGO - prezidentskou vlajku, používanou od roku 1977, tvoří tmavomodrý list o poměru stran 1:2 se zlatou kresbou státního znaku zavínutého do stejného věnce, jakého používal před vyhlášením republiky na své vlajce předseda vlády /FB XVII:1, s. 24; P, s. 135/.

URUGUAY - bílý list o poměru stran 3:5 se státním znakem uprostřed je vlajkou prezidenta republiky /FW, s. 99/.

VENEZUELA - vlajkou prezidenta Venezuelské republiky je list o poměru stran 1:1 rozdělený na tři vodorovné pruhy - žlutý, modrý a červený - se státním znakem uprostřed. Po stranách znaku jsou symetricky umístěny čtyři bílé pěticípé hvězdy, přičemž vždy jeden cíp směřuje kolmo dolů. Prezidentská vlajka se používá od roku 1950 /P, s. 258/.

"BARVY ZEMSKÉ A NÁRODNÍ" I V PLZNI

Ve Vexilologii č. 56, s. 1156 jsme psali, že v československých knihovnách jsou uloženy pouze čtyři exempláře první vexilologické publikace vydané v českém jazyce. Brožovaný útlý spis Barvy zemské a národní všech známých států na zemi je však i ve fondu Státní vědecké knihovny v Plzni, jenž obsahuje publikace získané z plzeňského vlastivědného muzea a z některých zámeckých knihoven, a to dokonce ve dvou exemplářích. Ty jsou označeny signaturami 3 G 192 a 3 G 196.

abr.

Ing. Aleš Brožek

Z HISTORIE ČESKOLIPSKÝCH VLAJEK

Česká Lípa patří mezi ta severočeská města, která v 19. a 20. století několikrát změnila svoji vlajku. Současně ji můžeme zařadit i do skupiny československých měst, ve kterých se stále vyvěšují městské vlajky. /1/

Nejstarší dosud zachovanou informací o barvách českolipské vlajky obsahuje telegram, který odeslal z Prahy dne 24. října 1882 dr. Franz Schmeykal, poslanec v říšské radě za Českou Lípu. Je adresován městskému radnímu Hamannovi a uvádí se v něm, že městské barvy jsou černá nad žlutou. /2/ Tato zpráva zřejmě o šest let později českolipským radním nestačila, a tak se 2. listopadu 1888 /koncept dopisu vypracovali již 20. 10. 1888/ obrátili přímo na zemský výbor Království českého. Zemský archivář prof. dr. A. Gindely jim 12. prosince 1888 sdělil, že podle zákonů heraldiky a podle analogie s jinými městy by měly být barvy města odvozeny ze znaku Jana Berky z Dubé /dvě černé zkřížené ostrve ve zlatém štítu/, kde je černá a žlutá. Doporučil jim proto, aby v České Lípě vyvěšovali černožluté prapory. /3/

Českolipské prapory se tedy nijak nelišily od praporů rakouského panovníka. Jejich užití v České Lípě na konci 19. století se nám zatím nepodařilo doložit. Mezi německým obyvatelstvem v tu dobu měly ohlas nacionalistické názory, a tak se při oslavách spíše vyvěšovaly černočervenožluté prapory. Taková výzdoba převládala v České Lípě například 10. a 11. září 1887 při příležitosti oslav 25 let spolku cvičenců. /4/

Patrně po vzniku Československa změnili českolipští občané městské barvy. Přesné datum se nám nepodařilo zjistit, ale můžeme se domnívat, že k rozhodnutí změnit barvy došlo poté, co úřady nového státu zakázovaly užívání symbolů Rakouska-Uherska. /5/ Místo černé a žluté zvolili barvu štítu znaku /modrá/ a barvu kvádrové hrady ve znaku /bílá/. Prapory v těchto barvách měly zdobit společně s černočervenožlutými prapory českolipské domy a ulice 28. srpna 1921 při vlastenecké slavnosti. Úřady však takovou praporenou výzdobu zakázaly, a proto místo městských praporů vlály z oken domů pestré koberce a barevné postelové předložky. /6/ Českolipské noviny vylíčily v té souvislosti událost, kdy německý majitel domu vyvěsil černožlutý prapor a dostal se do sporu s českou policií. Argument, že se jedná o městské barvy, policie neuznala a zapsala si jeho personálie. /7/

O rok později již výzdoba České Lípy modrobílými prapory a vlajkami nebyla zakázána. Tak například při sjezdu Spolku Němců v Čechách, který se uskutečnil v České Lípě 16. a 17. července 1922, nebylo sice opět povoleno vyvěšení velkoněmeckých praporů, avšak užití městských vlajek a praporů nebylo bráněno. /8/ Také při příležitosti oslav 300 let českolipského kláštera a gymnázia v červenci 1927 byli majitelé domů vyzváni, aby vyzdobili okna a balkony

modrobílými prapory. /9/ Při oslavách 15 let střeleckého spolku 18. srpna 1934 vlály modrobílé městské vlajky ve všech ulicích České Lípy. /10/

Modrou a bílou uvedli českolipští občané za své městské barvy i v dotazníku rozesílaném Svazem německých samosprávných celků v ČSR v roce 1933. /11/ Z této doby zřejmě pochází i českolipský městský prapor, který je uložen na MěNV. Je určen k zavěšení jako korouhev a z hlediska pozorovatele má bílý pruh nalevo a tmavě modrý napravo. Uprostřed je městský znak. /12/

Připojení českého pohraničí k Německu v roce 1938 se stalo pro českolipské Němce podnětem k obnovení černo-žluté městské vlajky. Dokládá to odpověď na dotaz pořadatelů Dnů říšské strany ze 17. května 1939. Ti hodlali vyzdobit Norimberk prapory větších a významnějších německých měst a vyžádali si proto informaci o českolipské městské vlajce. Starosta České Lípy jim 30. 5. 1939 sdělil, že barvy "našeho praporu jsou pouze černá a žlutá". /13/

Po skončení 2. světové války dlouhou dobu nezdobily městské vlajky Českou Lípu. Objevují se v ulicích města teprve od roku 1975, ale tvořené dvěma vodorovnými pruhy, bílým a modrým. /14/ Pořadí vodorovných pruhů, jejichž barvy byly odvozeny z platného městského znaku, se tak uvedlo do souladu s heraldickým pravidlem.

Českolipské vlajky vlají na stožárech při okresní mírové slavnosti, soutěžích požárních sborů a kynologů i jiných akcích, které pořádají městské orgány a organizace. Zvláště významnou příležitostí pro vyvěšení českolipských vlajek se staly oslavy 600. výročí udělení městských práv České Lípě v září 1981. V současné době se o vyvěšování českolipských vlajek starají technické služby České Lípy. /15/

Poznámky:

/1/ Mezi taková města patří např. Liberec. Viz Brožek, A.: Z historie libereckých vlajek. Vexilologie, 1984, č. 55, s. 1135-1141. Předkládaný článek je dalším z řady statí věnovaných detailní historii jednotlivých městských vlajek v Čechách.

/2/ OA Česká Lípa, fond AM Česká Lípa, kartón 618. V telegramu se píše "Stadtfarben schwarz oben gelb unten. Schmeikal."

/3/ Dopis s č.j. 49029 je rovněž uložen ve fondu AM Česká Lípa, kartón 618.

/4/ Leipner Deutsche Zeitung, 4, 1887, č. 73, s. 4-6.

/5/ A. Zelenka a T. Javora v knize Sudetendeutscher Wapenlexikon, Passau 1985, s. 57 uvádějí, že černožluté českolipské prapory byly změněny na modrobílé, že však nevědí, kdy k tomu došlo. Za upozornění na tento údaj děkují dr. A. Rabbowovi.

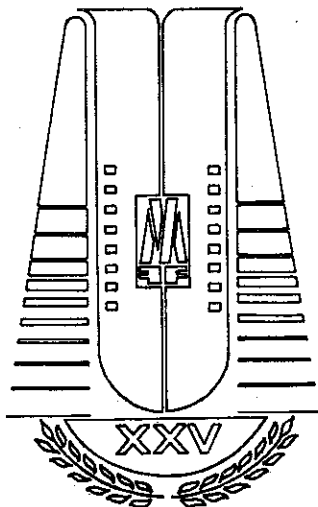
/6/ O zákazu použití velkoněmeckých praporů v České Lípě a o reakci Němců na tento zákaz nereféroval pouze místní tisk, ale např. i Národní politika z 30. 8. 1921 a Bundes-Mitteilung, 1921, č. 18, s. 5-6. Naproti tomu Rudé právo z 27. 8. 1921 využilo vydání zákazu k tomu, aby kritizovalo stávající poměry na severu Čech.

- /7/ Deutsche Leipae Zeitung z 30. 8. 1921, s. 2.
 /8/ Duxer Zeitung z 21. 7. 1922, s. 1, uvádí, že město bylo vyzdobeno modrobílými prapory. Údaj, že účastníky slavnosti vítaly v České Lípě prapory v městských barvách bílé a červené, jak napsal Aussiger Tageszeitung z 18. 7. 1922, je patrně chybný a dokládá, že se nelze spolehnout jen na informace z novin.
 /9/ Deutsche Leipae Zeitung z 2. 7. 1927, s. 2.
 /10/ Sudetendeutsche Tageszeitung z 21. 8. 1934, s. 6.
 /11/ Zeitschrift für Kommunalverwaltung, 13, 1933, č. 14.
 /12/ Při horním okraji má rukáv široký 6,5 cm. Bez něho jsou rozměry praporu 228 cm na výšku a 75 cm na šířku. Znak je našit ve vzdálenosti 87 cm od rukávu /měřeno k hornímu okraji znaku/ a zabírá plochu zhruba 46 x 41 cm.
 /13/ OA Česká Lípa, fond AM Česká Lípa, kartón 1028.
 /14/ Mucha, L.: Vlajky a prapory československých měst. Vexilologie, 1979, č. 32-33, s. 525. Brožek, A.: Znáte Českolipskou vlajku? Českolipský nástup, 8. 10. 1981. Brožek, A.: Českolipská vlajka. Průboj, 12.-13. 12. 1981.
 /15/ Podle informace pracovníka technických služeb České Lípy Josefa Kočího měli v září 1986 k dispozici pro výzdobu města asi 30 exemplářů vlajek rozměrů 150 x 300 cm a 200 vlajek rozměrů 150 x 200 cm.

VLAJKY FILMOVÝCH FESTIVALŮ

MEZINÁRODNÍ FILMOVÝ FESTIVAL V KARLOVÝCH VARECH

Ve dnech 3. - 16. července 1986 se konal v Karlových Varech jubilejní 25. mezinárodní filmový festival. Karlovarští občané i hosté, kteří v těch dnech navštívili Karlovy Vary, mohli spatřit nejen městské, ale i festivalové vlajky. Ty byly letos poprvé použity /v počtu kolem 80/, avšak v příštích ročnících festivalu by se měly stát pravidelnou součástí výzdoby města.

Festivalovou vlajku tvoří světle modrý list různé velikosti a poměru stran od 1:2 do 1:5. V jeho středu je umístěn festivalový emblém posazený do bílého pole obdélníkového tvaru se zaoblenými rohy. Zatímco autora řešení festivalové vlajky se nepodařilo zjistit, kresba emblému letošního ročníku festivalu pochází od pražského výtvarníka Jana Tománka. Ten doplnil emblém prvního ročníku festivalu, který se konal v roce 1946 v Mariánských Lázních /zrcadlo- vě obrácená modrá písmena F a nad nimi velké červené písmeno M sestavené jakoby ze čtyř filmových pásů/, typickým symbolem Karlových Varů - karlovarským vřídelním pramenem - který však překreslil do podoby modročerveného filmového pásu s 16 bílými čtverečky znázorňujícími perforaci

filmu. Pod kresbu vřídla umístil červenou miskou s bílou římskou číslicí označující ročník festivalu. Takový emblém byl poprvé použit v roce 1978. Letos jej navíc zkrátili dvě červené snítky, které lemují spodek červené misky a zdůrazňují výjimečnost letošního festivalu. Byly rovněž vyrobeny stolní upomínkové vlaječky, které sice na jedné straně nesly emblém festivalu, ale jinak byly řešeny zcela odlišně od festivalové vlajky. Na nich byly snítky zlaté a písmeno M modré. Aby se festivalová vlajka mohla vyvěšovat i při dalších ročních festivalu, upustilo se od uvádění údaje o ročníku i od snítek pod miskou. Ostatní detaily emblému však byly na vlajkách přesně zachovány.

Za informaci děkuji Jiřímu Svátkovi, pracovníku propagační komise festivalu.

abr

DALŠÍ VEXILOLOGICKÁ INSTITUTE VE ŠPANĚLSKU

Španělští vexilologové mají ve své zemi po Španělské vexilologické společnosti /Vexilologie č. 35, s. 584/ a Katalánské vexilologické společnosti /Vexilologie č. 58, s. 1188-1189/ již třetí vexilologickou instituci. Tou se stal Madridský vexilologický institut /Instituto Madrileño de Vexilología, I.M.V./. Jeho úkolem je studium městských vlajek a vydávání knižtiskem tištěného zpravodaje Moharra /Špička kopí/. Zpravodaj má vycházet čtvrtletně a je určen především členům Španělské vexilologické společnosti. Řídí jej mladá vexiloložka María José Sastre y Arribas. První číslo vyšlo v květnu 1986 a přineslo návrhy vlajek čtyř madridských správních jednotek. Mimo jiné uveřejnilo i kresbu vlajky institutu.

Tu tvoří čtvercový vlajkový list se dvěma svislými pruhy, bílým a červeným.

V bílém pruhu je černá kresba medvěda, který stojí na zadní noze a je hlavou otočen směrem k žerdi. V červeném pruhu je sedm bílých pěticípých hvězd sestavených do tvaru písmene V s jedním ramenem rovnoběžným s dolním lemem vlajkového listu. Hvězdy pocházejí z vlajky madridské autonomní oblasti a svým seskupením připomínají iniciálu slova vexilologie. Černý medvěd se měl užívat na madridských vojenských praporech.

abr

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

SVATÁ HELENA

Ostrov Svatá Helena, který je britskou kolonií a dosud užíval "badge", třebaže v heraldické formě, dostal nyní od londýnské College of Arms, což právně znamená z příkazu královny, udělen řádný znak. Informace z britského ministerstva zahraničních věcí a pro záležitosti Společenství nese datum 19. 8. 1985, podle zprávy, kterou jsem dostal z College of Arms, je tam erbovní privilegium zaznamenáno pod evidenčním číslem I.84. 211.

Nově udělený znak vychází ze starého "badge", dostal však navíc hlavu štítu, klenot a heslo. Úřední blazon zní:
ZNAK: V modrém poli na vlnách moře přirozené barvy v patě štítu černá loď Indické společnosti s černým ráhnovím, zlatými stěžni a zlatými svinutými plachtami. Na zádi vlaje směrem doleva sv. Jiří, vpravo se z moře zvedají dva útesy přirozené barvy. Na zlaté hlavě štítu je kulík malý /svatohelenský/ přirozené barvy.
KLENOT: Na přílbě v modré námořní korunce poloviční po-

stava představující sv. Helenu, s jejíž hlavy splývá zlaté rouška, oděna je stříbrně s modrým pláštěm. V pravé ruce drží lilii a ve druhé na lokti přidržuje ostrevný kříž přirozené barvy.

PŘÍKRYVADLA: Modrá zlatě podšitá.

Pod štítem na stuze je heslo LOYAL AND UNSHAKEABLE /Loajální a neotřesitelná/.

Pro čtenáře méně obeznámené s rigorózní formou blazonu britských heroldů je třeba vysvětlit, že "námořní korunka" je obroučka, na níž se střídají zádě lodí /3 viditelné/ a stěžně s plachtou /2 viditelné/. Přilba je kolčí helm, jaký v Británii náleží netitulovaným osobám a u územních celků se užívá pro nesamosprávné země. "Ostrovový kříž" je myšlen hnědý, ze dřeva; ostrovový znamená vlastně sukovitý. "Sv. Jiří" je bílá vlajka se svatojiřským křížem červené barvy a je vlajkou Anglie.

Kulík, který je v hlavě štítu, je jediný suchozemský druh ptáka žijícího na ostrově /nepočítáme-li racky/ a v úředním blazonu je označen jménem, užívaným na Sv. Heleně, totiž "wire bird", což je termín, který jeden heroldský král musel konzultovat v ornitologii.

Na vlajce ostrova Sv. Heleny se nyní přirozeně místo dřívějšího "badge" klade do středu vlající části celý znak včetně klenotu a hesla, jak je nyní zvykem u kolonií, pokud je mají.

Jiří Louda

ZA JAROSLAVEM KLEMENTEM

Uplynul sotva rok od chvíle, co jsme Jaroslavu Klementovi blahopřáli k dosažení životního jubilea, když nás zastihla smutná zpráva, že nás 10. června 1986 ve věku 51 let navždy opustil. J. Klement měl řadu zájmů a koníčků: esperanto, filmování, staré mapy a heraldiku s vexilologií. Nauka o vlajkách, jak často říkal, ho zaujala především z technické stránky. Viděl v ní spojení heraldiky a historie s výtvarnictvím. Proto také jeho první článek napsaný pro náš zpravodaj nesl název Vlajky ve výtvarném umění /Vexilologie č.6, s. 35-36/. J. Klement se o vlajky zajímal sice již v dětství, vážněji však přistoupil ke studiu jejich historie a symboliky počátkem šedesátých let. Tehdy také namaloval pro svou potřebu Klíč státních symbolů. Toto grafické dílo se později stalo základem vexilologické kartotéky, kterou J. Klement žel nestačil již dokončit. Svých hlubokých znalostí heraldiky, vexilologie a espe-

ranta využil v monografii Heraldiko-Vexilologio-Terminaro en Esperanto, které vyšla v r. 1979 v Českých Budějovicích. Tuto kodifikační příručku doplnilo 9 čísel periodika Blazon' kaj flag' bulteno, jež J. Klement redigoval v letech 1981 a 1982. J. Klement patřil nejen k zakládajícím členům našeho klubu, ale byl i jedním z těch, kteří neváhali s poskytnutím svých znalostí a umu ve prospěch klubu. Připomínáme si jeho ochotnou pomoc při písmomalířských pracích a pořádání výstavek i jeho cenné rady ke grafické úpravě a tisku našeho zpravodaje. Umrším Jaroslava Klementa ztrácí Vexilologický klub jednoho ze svých aktivních členů. Buď čest jeho památce!

lh

DOHODA O "LEVNÝCH VLAJKÁCH"

Mezinárodní dohoda o používání vlajek států s nízkými rejdařskými poplatky v námořní dopravě, uzavřená v únoru 1986, vnese jasno a vyšší odpovědnost do nynějšího otevřeného registračního systému, který povoluje lodí jedné země plavit se pod vlajkou jiné země. Dohoda, jež je první svého druhu, určuje jasné spojení lodí a vlajkového státu ve sféře vlastnictví a správy. Jejím cílem je zabezpečit, aby vlastníci lodě nebo její provozovatelé mohli být snadno zjištěni a zodpovídali se za nehody, přestupky apod. Uvedení dohody v platnost potrvá zhruba pět let, musí být ratifikováno 40 státy, které se na světové lodní tonáži podílejí čtvrtinou. Dohoda, o níž se jednalo pod záštitou Konference OSN pro obchod a rozvoj /UNCTAD/, představuje kompromis mezi loďařskými velmocemi a rozvojovými státy, které požadovaly radikální akci proti "levným vlajkám" a postupné zrušení této praxe. Zhruba třetina světové obchodní flotily se plaví pod levnými vlajkami, přičemž Libérie, Panama, Kypr, Bermudy a Bahamy mají zaregistrován největší počet lodí. Tuto praxi nejvíce využívají Spojené státy, Řecko, Hongkong a Japonsko. Dohoda vyžaduje, aby "uspokojivou část" úředníků a posádky tvořili občané státu, pod jehož vlajkou se loď plaví, a ten je povinen vyhovět mezinárodním normám bezpečnosti a čistoty životního prostředí. Z podmínek o vlastnictví vyplývá, že vlajkový stát by měl dostávat provizi za participaci od druhého státu nebo jeho příslušníků, kteří vystupují jako vlastníci lodí. Země s otevřenou registrací musí zabezpečit, aby loďařská společnost měla zkladnu nebo zastoupení na jejím teritoriu. /Podle Hospodářských informací ze zahraničí, 1986, č. 12, s. 90./

-jm-

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilologického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova ulice č. 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen p o u z e členům klubu. Toto číslo připravil ing. Aleš Brožek za spolupráce ing. Jaroslava Martýkána a doc. dr. Ludvíka Muchy, CSc. Výtvarně spolupracoval ing. Michael Kroupa, CSc.

Ríjen 1986

č. 63